

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
TOSHKENT DAVLAT SHARQSHUNOSLIK UNIVERSITETI**

**AXBOROT TEXNOLOGIYALARI
FANINING O'QUV DASTURI**

- Bilim sohasi:** 300 000 – Ijtimoiy fanlar, jurnalistika va axborot
- Ta'lim sohasi:** 310 000 – Ijtimoiy va xulq atvorga mansub fanlar
- Ta'lim yo'nalishlari:** 60310300 – Psixologiya

Tashqi siyosat va xalqaro iqtisodiy
munosabatlar instituti direktori:

G.T. Arifjonov

“Tashqi iqtisodiy faoliyat” kafedrası mudiri:

M. Vøxidova

ARM boshlig'i:

Yuldasheva M.M.

Fan/modul kodi AT1204		O'quv yili 2025/2026	semestr 2	ECTS - kreditlar 4	
Fan/modul turi Majburiy		Ta'lim tili O'zbek/rus		Haftadagi dars soatlari 4	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)	
	Axborot texnologiyalari	48	72	120	
2.	<p style="text-align: center;">I. Fanning mazmuni</p> <p>Fanning maqsadi: Talabalarda axborot texnologiyalarining asosiy tushunchalari, ofis dasturlari, internet texnologiyalari, axborot xavfsizligi va dasturlash asoslari bo'yicha bilim va ko'nikmalarni shakllantirish, zamonaviy raqamli texnologiyalar haqida tushuncha hosil qilish va kelajakdagi texnologik yutuqlarga moslashish va ularni o'zlashtirish imkoniyatini o'rgatish.</p> <p>Fanni vazifasi: nazariy bilimlar, amaliy ko'nikmalar, axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining qo'llanilishi, mutaxassislik bo'yicha qo'yilgan masalalarni yechishda ularning mantiqiy modelini qurish, zarur dasturiy vositalarni to'g'ri tanlash, olingan bilimlari asosida qo'yilgan masalalarni yecha olish orqali yetarlicha ko'nikmalariga ega bo'lishini ta'minlashdan iborat.</p> <p>Xorij tajribasiga muvofiqligi: Mazkur fan dasturi xalqaro tan olingan reytinglarda birinchi top 300 talik ro'yxatga kiruvchi The Hong Kong Polytechnic University (171 ARWU) xorijiy tajribasini inobatga olgan holda takomillashtirildi. https://www.polyu.edu.hk/shtm/study/undergraduate-programmes/</p> <p style="text-align: center;">II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari) (O'quv rejada nazariy soatlar ko'zda tutilmagan)</p> <p style="text-align: center;">III. Amaliy mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar</p> <p>Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:</p> <p>Amaliy mashg'ulotlarni tashkil etish yuzasidan kafedra tomonidan ko'rsatma va tavsiyalar ishlab chiqiladi. Unda talabalar dars jarayonida olgan bilim va ko'nikmalarini amaliy topshiriqlar, mashqlar orqali bajarish natijasida yanada boyitadilar. Shuningdek, darslik va o'quv qo'llanmalar asosida talabalar bilimlarini mustahkamlashga erishish, tarqatma materiallardan foydalanish, mavzular bo'yicha taqdimotlar va ko'rgazmali qurollar tayyorlash, foydalanish va boshqalar tavsiya etiladi.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Microsoft Office - matn, jadval, makros yaratish. 2. Matnli hujjatlar bilan ishlash texnologiyasi (Google Docs) 				

3. Elektron jadvallar asosida ma'lumotlarni qayta ishlash (Excel, Google Sheets)
4. Gistogramma, diagramma, filtr va formulalar bilan ishlash.
5. Grafik va diagramma vositalari orqali ma'lumotlarni vizual tasvirlash
6. PowerPoint va Canva yordamida taqdimotlar tayyorlash
7. Bulutli texnologiyalar va fayl almashinuvi – Google Drive, OneDrive, Dropbox imkoniyatlari.
8. Ma'lumotlarni saqlash va ulashishda bulutli texnologiyalar roli
9. Masofaviy aloqa va hamkorlik platformalari – Zoom, Google Meet
10. Onlayn hujjatlar va real vaqt rejimida guruhviy hamkorlik
11. Google Forms: so'rovnoma yaratish
12. Interaktiv test va baholash tizimlarini loyihalash
13. Sun'iy intellekt texnologiyalariga kirish (AI, ChatGPT, DeepL)
14. AI yordamida savollar, matnlar va taqdimotlar yaratish
15. Matnlarni avtomatik tarjima qilish va til vositalari bilan ishlash
16. Statistik tahlil asoslari (asosiy tushunchalar)
17. SPSS dasturi bilan tanishish va ma'lumot kiritish
18. Psixologik ma'lumotlarni SPSS'da tahlil qilish va interpretatsiya
19. Axborot xavfsizligi va maxfiylik (parollar, phishing, shaxsiy ma'lumotlar)
20. Raqamli savodxonlik va ishonchli manbalarni aniqlash
21. Veb-sayt tuzilmasi va foydalanuvchi tajribasi asoslari
22. Psixologik mazmundagi veb-sahifani yaratish vositalari bilan ishlash
23. Onlayn vositalarda veb-sahifa yaratish
24. Axborot texnologiyalariga asoslangan kichik loyiha tayyorlash

IV. Mustaqil ta'lim*

IV.1. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

“Axborot texnologiyalari” fanidan mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Kompyuterning apparat qismi va dasturiy ta'minot
2. Kompyuter va mobil qurilmalar funksional imkoniyatlari
3. Kompyuterning asosiy komponentlari va ularning ishlash tamoyillari
4. Axborot tushunchasi va uni qayta ishlash jarayoni
5. Internet – global tarmoq tizimi
6. Internet servis turlari va xizmatlar toifasi
7. Tarmoq texnologiyalari va topologiyalari asoslari
8. Kompyuter lingvistikasi va matematik lingvistika asoslari
9. Mashina tarjimasini rivojlanish tarixi
10. Tarjima dasturlarining turlari va imkoniyatlari
11. Multimediali taqdimotlarni yaratish texnologiyalari

12. Taqdimot tuzish uchun dasturiy vositalar
13. Elektron pochta tizimi va uning afzalliklari
14. Ma'lumotlar bazalari bilan ishlash asoslari
15. Sun'iy intellektning imkoniyatlari va qo'llanilishi
16. Axborot xavfsizligi va himoya texnologiyalari
17. Bulutli texnologiyalar: Dropbox, OneDrive, Google Drive tahlili
18. IoT – Internetga ulangan aqlli qurilmalar va xavfsizlik masalalari
19. Kiberxavfsizlik: zamonaviy tahdidlar va himoya strategiyalari
20. Elektron hujjat aylanmasi va Doc Management tizimlari
21. Virtual va kengaytirilgan reallik (VR/AR) psixologiyada
22. Onlayn hamkorlik platformalari: Google Workspace, Microsoft 365 kabi bulutli platformalardan samarali foydalanish
23. Katta ma'lumotlar (Big Data) va psixologik tadqiqotlar
24. Tabiiy tilni qayta ishlash (NLP) va psixologiya
25. "O'rganuvchi mashinalar" (Machine Learning) texnologiyalari.

Talaba mustaqil ishini tayyorlashda muayyan fanning xususiyatlarini hisobga olgan holda, quyidagi shakllardan foydalanishi mumkin:

- darsliklar va o'quv qo'llanmalarining mavzularini o'rganib chiqish;
- Ibrat farzandlari platformasidan mustaqil ta'lim doirasida samarali faoydalanish;
- tarqatma material asosida alohida ma'ruza mavzularini o'zlashtirish;
- maxsus ilmiy adabiyot asosida mavzular ustida ishlash;
- o'quv-ilmiy-tadqiqot faoliyat bilan bog'liq mavzularni chuqur o'rganish;
- turli mavzularga doir adabiyotni o'qish (uy o'qishi /domashneye chteniye);
- ta'lim olishning faol va muammoli usullari qo'llangan o'quv mashqlarni bajarish;
- taqdim etilayotgan mavzu bo'yicha referat, esse, maqola va testlar tayyorlash;
- mavzu bo'yicha slayd-prezentatsiyani tayyorlash;
- ilmiy ma'ruza tayyorlash va taqdimot qilish.

** Izoh: Mustaqil ta'lim va kurs ishi mavzulari fan doirasida o'zgarishi mumkin.*

3.	<p>V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)</p> <p><i>"Axborot texnologiyalari" fanini o'zlashtirish natijasida talaba:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kompyuterning apparat va dasturiy ta'minotlaridan foydalana olish haqida <i>tasavvur va bilimga ega bo'lishi</i>; • Mantiqiy fikrlashni va masalalarni modelini qurish, kompyuter dasturlaridan amalda foydalanish <i>ko'nikmalariga ega bo'lishi</i>; • Faoliyati davomida axborot texnologiyalaridan foydalanish va ularni qo'llash <i>malakasiga ega bo'lishi kerak</i>.
4.	<p>VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ma'ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • guruhlarda ishlash; • taqdimotlarni qilish; • jamoa bo'lib ishlash • yakka tartibda ishlash
5.	<p>VII. Kreditlarni olish uchun talablar:</p> <p>Fanga oid nazariy va amaliy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil fikr yuritish oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish (amaliy topshiriqlarni o'qituvchisiga topshirish) yakuniy nazorat bo'yicha test yoki yozma topshirish.</p>
6.	<p>VIII. ASOSIY VA QO'SHIMCHA O'QUV ADABIYOTLAR HAMDA AXBOROT MANBALARI</p> <p style="text-align: center;">Asosiy adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Roy, Shambhavi; Daniel, Clinton; and Agrawal, Manish, "Fundamentals of Information Technology" (2023): Textbook, University of South Florida 2. Аюпов Р.Х. Информатика ва ахборот технологиялари. Ўқув қўлланма. Тошкент. ТМИ.2013. - 650 бет. <p style="text-align: center;">Qo'shimcha adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Sh.M. Mirziyoyev. Hozirgi zamon va Yangi O'zbekiston. - Toshkent: O'zbekiston, 2024. 4. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekistonda taraqqiyot strategiyasi asosida demokratik islohotlar yo'lini qat'iy davom ettiramiz. 6-jild - Toshkent: O'zbekiston, 2023 5. Г.Е.Кадровой Информатика для гуманитариев. Учебник и практикум для академического бакалавриата. Москва. Юрайт. 2016.- 439 стр. 6. Xikmatov N.N., Salixova V.K "Axborot texnologiyalarini sohada qo'llash" o'quv – uslubiy qo'llanma. Toshkent: "TDSHU", 2024. <p style="text-align: center;">Scopusdan maqolalar</p>

	<p>7. Canchila, S., Meneses-Eraso, C., Casanoves-Boix, J., Cortés-Pellicer, P., Castelló-Sirvent, F. Natural Language Processing: An Overview of Models, Transformers and Applied Practices, Computer Science and Information Systems, 2024</p> <p>8. IMM Filtering Algorithms for a Highly Maneuvering Fighter Aircraft: An Overview by M. N. Radhika, Mahendra Mallick and Xiaoqing Tian Algorithms 2024, 17(9), 399; https://doi.org/10.3390/a17090399 - 6 Sep 2024</p> <p style="text-align: center;">Axborot manbalari</p> <p>9. www.t-blog.net/</p> <p>10. www.natlib.uz</p> <p>11. www.ziyounet.uz</p>
7.	<p>Fanning o'quv dasturi "Tashqi iqtisodiy faoliyat" kafedrasida ishlab chiqilgan va 2025 yil "12" 06 dagi 20 -sonli bayonnomasi bilan ma'qullangan.</p> <p>O'quv dasturi Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti Kengashining 2025 yil "28" 06 dagi 11 — sonli bayoni bilan tasdiqlangan.</p>
8.	<p>Fan / modul uchun ma'sullar:</p> <p>Xikmatov N. - TDSHU, "Tashqi iqtisodiy faoliyat" kafedrasida katta o'qituvchisi.</p> <p>Salixova V. - TDSHU, "Tashqi iqtisodiy faoliyat" kafedrasida o'qituvchisi.</p> <p>Eshonqulova F. - TDSHU, "Tashqi iqtisodiy faoliyat" kafedrasida o'qituvchi-stajyori.</p>
9.	<p>Taqrizchilar:</p> <p>Berdimurodov M.A. – Xalqaro islomshunoslik akademiyasi, zamonaviy axborot kommunikatsiya texnologiyalar kafedrasida dotsent v.b.</p> <p>Djalilov A.A – Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti «Tashqi iqtisodiy faoliyat» kafedrasida katta o'qituvchisi</p>

dep